

MALTA

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE**

Seduta tal-31 ta' Jannar, 2006

Citazzjoni Numru. 404/2004

“A”

VS

Dr. Tonio Azzopardi u I-Prokuratur Legali Victor Bugeja bhala kuraturi deputati ta' l-assenti “B”.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 23 ta' Novembru 2004 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-kontendenti zzewgu fil-5 t'Ottubru 1999 kif jirrizulta mill-anness certifikat taz-zwieg (Dok “A”).

Illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja matrimonjali jew fuq

id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha kif kontemplat fl-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew aktar ta' l-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga kif kontemplat fl-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi l-konvenut kien milqut b'anomalija psikologika serja li ghamlitha mpossibbli ghalih li jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg kif kontemplat ukoll fl-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi l-konvenut, ghalkemm mhux interdett jew marid b'mohhu, ma kellux fiz-zmien li sar iz-zwieg, ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intelletwali jew ta' rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg kif kontemplat fl-**artikolu 19 (1) (h) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi ghalhekk iz-zwieg kontrattat bejn il-kontendenti huwa null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

Illi l-istess attrici talbet lil din il-Qorti sabiex ghar-ragunijiet premessi:-

1. Tiddikjara null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi z-zwieg kontrattat bejn il-kontendenti fil-5 ta' Ottubru 1999.

Bl-ispejjez u l-konvenut ingunt in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 u 4-process;

Rat il-lista ta' xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 u 5 tal-process;

Rat id-digriet affidavit moghti lill-partijiet fit-2 ta' Dicembru 2003 fejn il-Qorti ppreffigget terminu ta' tletin (30) gurnata lill-attrici sabiex tipprezenta x-xhieda kollha taghha producibbli bil-procedura ta' l-affidavits bin-notifika lill-

Kopja Informali ta' Sentenza

kontro-parti jew lid-difensur tieghu, li jkollu wkoll l-istess terminu sabiex huwa wkoll jipprezenta l-affidavits tieghu.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati tal-11 ta' Frar 2005 a fol. 11 tal-process fejn gie exceptit:-

1. Illi l-eccipjenti m'humiex edotti mill-fatti tal-kawza u ghalhekk qeghdin jirriservaw id-dritt li jressqu l-eccezzjonijiet taghom fi stadju ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-kuraturi deputati a fol. 11 u 12 tal-process.

Rat in-nota ta' l-attrici "A" ta' l-4 ta' Marzu 2005 li permezz taghha esebiet l-affidavit taghha debitament notifikat skond riferata datata 8 ta' Marzu 2005 *a tergo* ta' fol. 18 tal-process.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma fit-3 ta' Mejju 2005, u fl-10 ta' Novembru 2005 fejn ma deher hadd u l-kawza giet differita ghas-sentenza in difett t'ostakolu ghall-31 ta' Jannar 2006.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi l-premessi li fuqhom hija bbazata l-azzjoni attrici huma kkontemplati fl-**artikolu 19 (1) (d), (f) u (h) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** u cjoe' l-Att dwar iz-Zwieg.

Illi l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** jinqraw hekk kif gej:-

"B'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, iz-zwieg ikun null:-

(d) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

(f) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg”.

Illi artikolu **19 (1) (d) tal-Kap 255** jghid illi z-zwieg ikun null jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi ghar-rigward tal-istess **artikolu 19 (1) (d)** mill-provi migbura jirrizulta li l-kontendenti, qabel ma zzewgu, ma kkunsidrawx bis-serjeta' l-valuri u l-principji tal-hajja mizzewga. Fil-fatt inghad li l-kuncett ta' d-diskrezzjoni ta' gudizzju *“supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess a critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly.*

Psychic disorders which give rise to a defect of due discretion include immature personality, which may be characterised by affective infantilism immature character, affective immaturity and an emotionally unstable personality. Serious immaturity could very easily constitute a ground of nullity for a marriage. In a Rotal decision of 1961 Sabattani held that a person either has or has not sufficient discretion of judgement to marry. If he has not, then he suffers from ‘amentia’, not in the sense of insanity, but in the sense that he lacks the sufficient maturity of judgement to understand and choose marriage ..... Therefore, the weakness which affects the mind can merely result from the lack of maturity ... ..”

Illi **G. Veness**, kif ikkwotat minn **N. Picard** fit-trattat '**L'Immaturite' et le Consentement Matrimonial**' (pg. 54-55) jghid is-segwentni:-

“The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple’s equilibrium, the relation of behavioural disorders to the ‘ius in corpus and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life.”

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga` kellha okkazjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi “**Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg**” (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u “**Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe**” (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar, 2000); “**Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine**” (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002); “**Ali Chahid vs Mary Spiteri**” (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002; “**Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia**” (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002; “**Romina Zammit vs Paul Zammit**” (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002) u diversi sentenzi ohrajn u tirreferi u taddotta ghalhekk l-istess principji hemm enuncjati.

Illi f'dawn is-sentenzi, u fid-decizjoni “**Josette Lungaro vs Jesmond Lauro**” (P.A. (RCP) I-1 ta' Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwentni espozizzjoni ta' **Viladrich** li jghid:-

“Thus, there is grave lack [of discretion of judgement] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgement refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which

enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. (Viladrich, P.J. "Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated" (Montreal, 1993) p. 686).

Illi fis-sentenza "**Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe**" (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat:-

"Kwantu ghall-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-Kap 255, dawn l-obbligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics". (Viladrich, P.J. op. cit., p. 687).

Illi l-Qorti tirreferi wkoll ghal dak li nghad dwar id-drittijiet u dmirijiet u l-elementi essenzjali taz-zwieg, fis-sentenza "**Mary Mustefa Al Muhamed vs Mustefa Mustefa Al Muhammed**" (P.A. (NA) 27 ta' Lulju 1999) u cjoe':-

*"Fil-kawza "**Haidin vs Haidin**" (PA. (Q.K) 7 ta' Lulju 1994), il-Qorti qalet illi m'ghandu jkun hemm ebda motivazzjoni li ggieghel persuna tersaq ghaz-zwieg ghajr l-imhabba lejn persuna ohra w ix-xewqa li tqatta' l-*

kumplament ta' hajjitha fil-kumpanija taghha. Fiz-zwieg wiehed irid ikun lest li jaghtiha t-totalita' tieghu nnifsu esklussivament lill-persuna l-ohra, u din l-ghotja trid tkun mhux biss reciproka izda motivata bi hsieb genwin li verament ikun irid johloq 'a partnership for life'.

*Mill-gurisprudenza nostrana, jista' jinghad illi d-dmirijiet u drittijiet tal-mizzewgin fiz-zwieg huma dawk li komunament wiehed jistenna fi zwieg normali fis-socjeta' taghna. Fost dawn, wiehed isemmi l-fedelta' u l-assistenza, l-unita' u l-indissolubbilta' taz-zwieg, il-hajja komuni flimkien, id-dritt u d-dmir illi jittiehdu decizjonijiet flimkien intizi fl-ahjar interess tal-familja u l-prokreezzjoni ta' l-ulied. Il-hajja mizzewga timporta li l-mizzewgin jaqsmu kollox flimkien u li jkunu ta' ghajnuna u ta' assistenza lil xulxin, b'impenn shih a favur ta' xulxin u taz-zwieg taghhom l-element tal-'*communio vitae*'. Fil-kawza "**Micallef vs Micallef**" deciza fl-4 ta' Meju 1993, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili enuncjat illi 'element essenzjali tal-hajja mizzewga skond il-ligi taghna huwa d-dritt tal-mizzewgin ghall-komunjoni tal-hajja ('*communio vitae*') bejniethom".*

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta**, dan l-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali ('*colorem habens*', '*substantiam vero nullam*') kif ukoll dak parzjali ('*colorem habens*', '*substantiam vero alteram*') tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi "*eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu*", jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza "**Bonnici vs Bonnici**" (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazzjoni totali jrid jigi ppruvat il-'*finis operis*' taz-zwieg gie effettivament eskluż mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza "**Cali vs Dr. Albert S. Grech nomine**" (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghaccerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'nhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali.

Fid-decizjoni “**Galea vs Walshi**” (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala “*meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata.*” Illi fis-sentenza “**Muscat vs Borg Grech**” (P.A.14 ta' Awissu 1995) il-Qorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

“Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jaghti l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu.”

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fl-ismijiet “**Francesco Teuma vs Luigi Camilleri et**”, (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol. X p. 912):-

“a poter dedursi la invalidita dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' 'fictio seu ostensio falsi pro vero.”

Illi fil-kawza “**Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine**” (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002) inghad li “*meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jaghti l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe', issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali.”*

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel mal-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza “**Al Chahid vs Mary Spiteri**” (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002 inghad li “*wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta l-kunsens tieghu kien gja' mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma' xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel*

ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi tal-annullament taz-zwieg."

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot l-kuncett ta' "l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga", u cjoe' simulazzjoni parzjali, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-kawza "**Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et'**" (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994) elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-"*kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied.*" L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza "**Aquilina vs Aquilina**" (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza "**Grech vs Grech**" (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-'*consortium vitae*' tikkomprendi zewg elementi u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja. Kif qalet il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni "**Magri vs Magri**" (14 ta' Lulju 1994):-

*"Jekk din il-'*consortium vitae*' hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-'*consortium vitae*' tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja."*

Illi fil-fatt l-element ta' l-indissolubbilta' taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta' u formazzjoni tal-familja. Il-ligi Maltija tippresupponi '*ius tantum*' dan l-element ta' indissolubbilta' fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, **J. Edwards Hudson** (pg. 164-165), jispjega car li "*indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent*

and to which he adheres totally with both intelligence and will power.”

Illi wkoll, **D.J. Burns**, fil-kummentarju tieghu (“**Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions. A Historical Synopsis and Commentary**”. pg.151) jghid li “*it is not necessary that this intention (i.e. li teskludi l-indissolubbilta’) was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract.*”

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza “**Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard**” (P.A. (RCP) 15 ta’ Marzu 2000) u cjoe’:-

“Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero` fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe` ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe’ saret simulazzjoni parzjali.”

Illi ssir referenza wkoll ghas-sentenzi ricenti ta’ din il-Qorti fl-ismijiet “**Lydia Musu’ vs Dr. Ian Spiteri Bailey**” (P.A. (RCP) l-1 ta’ Ottubru 2002) u “**Francis Agius vs Dr. Christopher Cilia et**” (P.A. (RCP) 8 ta’ Ottubru 2002) fejn inghad li “*huwa sintomatiku li wiehed jirreferi ghas-sentenzi “**Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim**” (P.A. (N.A.) 31 ta’ Mejju 2000) u “**Carmen El Shimi gja` Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi**” (P.A. (N.A.) 20 ta’ Gunju 2000) u “**Marica Bouchioui vs Farhat Ben Mohammed Bouchioui**” (P.A. (RCP) l-1 ta’ Ottubru 2002) fejn inghad li fiz-zwieg ta’ konvenjenza illi l-iskop uniku tieghu huwa biss biex il-konvenut jakkwista c-cittadinanza Maltija jew / u d-dritt li joqghod u jirrisjedi hawn Malta, dak il-*

Kopja Informali ta' Sentenza

kunsens ikun simulat peress li eskluda pozittivament iz-zwieg innifsu.”

Illi dwar l-ahhar premessa ta' l-attrici u cjoe' l-**artikolu 19 (1) (h) tal-Kap 255**, gie premess illi l-kontendenti ma kellhomx fiz-zmien li sar iz-zwieg, setghat intelletwali jew ta' rieda bizzzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg.

Illi l-**artikolu 19 (1) (h) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** jinqara hekk kif gej:-

(h) “jekk xi wahda mill-partijiet, ghalkemm ma tkunx interdetta jew marida, ma kellhiex fiz-zmien li sar iz-zwieg, ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intelletwali jew ta' rieda bizzzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg.”

Illi dan l-artikolu jitkellem dwar persuna, li ghalkemm mhux interdetta jew marida, ma kellhiex fiz-zmien li sar iz-zwieg, ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intelletwali jew ta' rieda bizzzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg. Ghalhekk, apparti nterdizzjoni jew mard mentali, dan l-artikolu jinkludi wkoll stat mentali temporanju li jaghmilha mpossibbli ghal persuna li jaghti kunsens validu. Ezempji ta' dan hu jekk persuna tkun taht l-effett tax-xorb, tad-droga, jew ta' dipressjoni.

Illi **John R. Keating**, fil-ktieb tieghu **“The Bearing of Mental Impairment on the Validity of Marriage. An Analysis of Rotal Jurisprudence”** f'pagna 104 jaghti dan l-ezempju:-

“Let us take the case of the man who has determined to marry a certain girl but to carry him through the ordeal, gets drunk and expresses consent in such a state. The marriage, if it is null, is null not because of insufficient internal will, but because the act of manifestation was not a human act, a juridical act, an act capable of juridically signifying a virtually persevering internal will.”

(ii) APPREZZAMENT TAL-PROVI.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li hawn qed jigi kkunsidrat zwieg civili bejn mara Maltija u ragel mis-Sirja, liema zwieg sehh civilment fil-5 ta' Ottubru 1999. Jirrizulta mill-provi prodotti li f'dak iz-zmien l-istess attrici kienet telqet mid-dar ta' missierha peress li kellha xi problemi mieghu. Hija marret tghix ma' familja li ma hijiex indikata fl-istess xhieda, pero' li toqghod gewwa l-Belt, li jidher li almenu pprovdietilha saqaf fejn setghet iddahhal rasha, ghaliex jirrizulta li altrimenti l-istess attrici ma kellhiex fejn toqghod. Jidher car li f'dak iz-zmien l-attrici kien ghadha zghira hafna, immatura' ghal-ahhar u fl-istess waqt konxja tas-sitwazzjoni li kienet tinsab fiha, fejn kienet qed tiddependi fuq din il-familja. Eventwalment, anke permezz ta' din il-familja ltaqghet mal-konvenut u wara ftit gimghat dan talabha sabiex tizzewgu. Rinfaccjata minn din il-proposta, u anke sforz l-inkoraggiment li kien sar minn din il-familja sabiex taccetta u tizzewweg lill-konvenut, l-attrici accettat li tizzewweg. Pero' l-kontendenti baqghu flimkien biss ghal gimgha, ghaliex hareg car li l-konvenut inqeda b'dan iz-zwieg biss sabiex ikun jista' joqghod hawn Malta. Fil-fatt l-attrici stess stqarret illi: *"Pero' malli zzewwigna ndunajt illi kulma ried Sweli kien li juzani sabiex ikun jista' jibqa' jghix Malta. Bqajna nghixu ghand il-familja fejn kont nghix jien pero' kulma ghamel mieghi kien gimgha u mbaghad telaq u ma nafx x'sar minnu."*

Illi f'dawn ic-cirkostanzi, li ma humiex lanqas kontradetti, din il-Qorti thoss li gie ppruvat li l-attrici kienet effetta b'nuqqas serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga u fuq l-elementi essenzjali taghha tant li ma kinitx f'pozizzjoni li tevalwa l-implikazzjonijiet u l-impenn ta' hajja mizzewa u lanqas li taghti kunsens validu taz-zwieg, sforz l-immaturita' gravi taghha, b'dan li l-kunsens taghha kien vizzjat a bazi ta' **l-artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255**. Dan qed jinghad fl-isfond tal-fatt li jidher car li dan kien kaz klassiku ta' zwieg ta' konvenjenza fejn l-istess konvenut uza lill-attrici u l-istituzzjoni taz-zwieg biss ghall-iskopijiet egoistici tieghu sabiex jkun jista' jestendi li jghix hawn Malta b'dan li jidher car li l-istess konvenut qatt ma kellu ntenzjoni li jghix ta' ragel mizzewweg u f'dan is-sens il-kunsens tieghu kien simulat a bazi ta' **l-artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255**.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati biss in kwantu l-istess huma b'xi mod inkompatibbli ma' dak fuq deciz, **tilqa' t-talba attrici biss fis-sens hawn deciz**, b'dan illi:-

1. Tiddikjara null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi z-zwieg kontrattat bir-rit civili bejn il-kontendenti fil-5 ta' Ottubru 1999 u dan *stante* li l-kunsens ta' l-attrici kien vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255**, filwaqt li dak tal-konvenut kien vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta**.

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet filwaqt li l-kuraturi deputati jithallsu skond il-ligi.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----